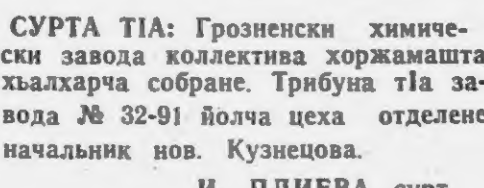

Цига длаглар 176 гектар
ху, кийчяяр 2,9 миллион
длаюш йола материал, 1,4
эзар сома маъха наха эшаш до-
ла товараш а арахийцар.

№ 566 йолча Старопромловски хоржамий округе гл. Къамий Совета депутата шой кандидатш **Б. Н. Помазев**, **Н. В. Подгорный**, **Магомедов** оттавара советийлар Надтеречни рай «Гвардейский» совхоза н лектива собрание а.

ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪБЕРА ГЛУЛАКХАШ

А. С. ПУШКИН

(Вийнача дийахъа денз 125 шу дызарга)

Революционни Кубай моастагий эшар

Ши кйра гарггарча хана Американски паччахьалкхений организациена (ОАГ) юкьедолхача мехкий кхыча мехкаш-царча глукхай министр Со-вещани хилар Пунта-дель-Эсте. «Цхьа фронт» а яь латиноамерикански мехкаш революционни Кубана духьал даха глукхай Виагиттатта. Штаташа масса а тайпара лелаеца манев-рашка, цюаггга уйла тлаяхитта хьонжаш хилар дерригача дунен общественность. Хланз, советча, иоташ хьаххайнакча хана, хларанена гущ да кубински ре-волюце моастагаша шоай торо-нашта боаца мах бар а юкхе кхьахча ух цюаггга эшаш дош хадар а.

Кубера режим шоашта цюаг-гга гоама хиларча США-на керте латта гюзараш глукхай Кубайцара дипломатически гулаакхаш хоададара а цунна духьал кьиза экономически санкцеш лелаяра а латиноа-мерикански мехкаш разва де. Цу хьаххайнакча цар хьийга кьа зехъа дайра: Латински Америка 140 миллион е 70 процент нах баха-ча, эггара докхакгга долча ме-хкаша — Бразиле, Мексика, Ар-гентина, Боливе, Экваторо, Чи-ле — цу нийсо йоацаца гу-лаакхаша США хьаллаца ти-ганзар. Виагиттатта Штата-таша мегар ОАГ-на юкьбери Куба дайонакхаш йола резолю-ции чакхьакхча, цхьабакгга, цох царна вилладоа хилар. Резолюции тлайицар хиларца яргйоацарех эггара кьизагга йола голашца — 21-нех 14-ча, из ОАГ устава духьали юридически низ боацаш хилар дувца дезаш а дац.

Бразилена, Аргентина, Мексикана, Латински Америка ишта кхыча мехкашта хьахле лелачар аьлар яь решени зако-нах нийса а шоаш тлаца йиш йолаш а яц. Вакьдар аьлча, ОАГ устава тла аьларца идеологи-чески дешаш бахьан долаш мо-лаага а латиноамерикански мохк цу организациера далакхача йиш а аьнна. Бразиле кхыча мехкашцарча глукхай министр Дантаста нийса белгалдак-кхача тайпара, кубински строя-на духьаларча санкцеша тлехе хала хургойлач, кхерамерча гу-лаакхаша кхоачавергва. Цох лайд а эцаш, Виагиттатта Штаташ длахо йодача хана а глукхай, шийна ца езаца ре-жимашта духьалар «коллектив-ни гулаакхаш» чакхдаха.

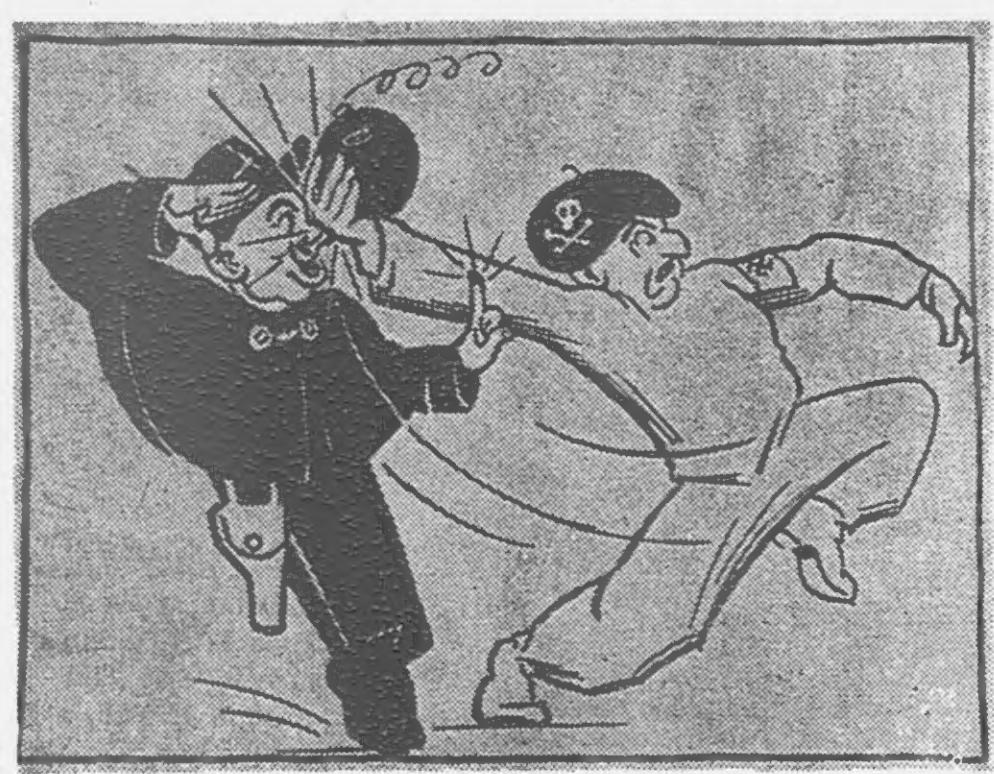
Америка непа йоацоно кьайла-хьох, Америка мехкашта юкьбери советча хьаххайнакча Ла-тински Америке а дерригача ду-нен тла а Виагиттатта Штаташ сийна цюаггга хлама то-хаш хилар. Революционни Куба бехке яра «тамаше цхьаггга» хилар Дин Расна яе а газеташа бахьахча хет бакьдар дийца-ча. Пунта-дель-Эсте «хабар доацаш Фидел Растроа моа-стагаш латтаттатта» Виагит-татта Штаташ влштлехча ца далар а дуваш «Нью-Йорк геральд трибуно» яхача газето язд: «цхьакхча дипломатиче-ски котало а ца йоакхаш, пач-чахьалкхен секретар Дин Раск Виагиттатта Штаташ сий довргодлач хьала вай кьалхар-дахара шийна могар де дезаца кхьахчав.

Цхьабакгга, эттача хьала кьалхарвала атта дац. Куба йоахара хьаххайнакча Виагит-татта Штаташа дайонакхаша инициативах пайда баргхилараш шено йолаш яь американски об-щественность из советчани дла-йоаляла дукхча а хьалхагга денз. Цу тайпара Куба йоах глукхай ОАГ советчани 1960-ча шера Коста-Рике а ма яьрий, ховш да, из а толамца чакх ца ялар. США хьалха хиннача пачча-хьалкхен секретара Гертера шийна могар дича а Куба харц-еш йола «цюагга резолюци» тлайицар маганзар цу советча-не дакча лоацаш хиннарашка. Цу тлайицарча опытах, Амери-ка кулгалхоша йоаггаш йола вьыводаш шоашта ца ярах, цюаг-гга хьагча да везаца гулаакхаша кхоачабир ух. Советчани цла-кхча толам боацаш чакхьалар ОАГ членашта юкьбери гула-кхай кхоакхам кхы а ирлургбол-ча кхоачавергва яхаш нийса белгалдоакх малхбоалехьарча кепе йоацоно.

Американски паччахьалкхе-ни Организациена юкьбери Куба дайонакхаш хьаххайнакча йе-ни гарггарча хана Вашингтоне ОАГ совете ювца, оттае эь. Американски газеташ цхьа ний-ле йоацаш кхерац из решени «юридически формальносташа даладар а» из чакхьалар йилла ха йоацаш тлехьалар а. «Нью-Йорк геральд трибуно» яхача газето белгалдакхача тайпара цу дерригача а Пун-та-дель-Эсте тлайицарча решене цинхаштара низ лохбергва.

Латински Америка кьаьст-кьаьста правительстваш шоашта тлехьалар духьа США кулгал-хоша тайп-тайпара низаш а ду, кхерамаш тла а тувс царна. Юк-хера юкьхьахча хоадам боацаш гулаакхаш кьаьстадераш правительстваш а йоацаш.

Шоаш лелача террористически балха юкьберишар а хьаьрбаьнаб фронтиски «ультраш». Из деррига а шоашта гушхьа а правительствени органаша деш хлама дац.

Бомбаш чукухса бокьо иц.

А. ЗУБОВА сурт.

ТАСС фотокроника.

халкхаш долга кхетаде бе-зам болаш бац ух. Америка паччахьалкхен советчани хин-нача деношка, еригача Латин-ски Америке духьа нах юкье болаш манифестаци хилар ре-волюционни Куба лораяра хе-таь а, Виагиттатта Штаташ латиноамерикански мехкий чур-ча гулаакхаша юкьберишара духьал а. Гаване хиннача Аме-рикан халкхий конференце хари-рар США-ас Кубински револю-циона духьал лелая империали-стический политика. «Кубайца барт хилар, — йоах конферен-це тлайицарча деклараци тла — из да ухх сахьате Латински Америка дерригача халкхий кхоачаьнаца дарагоаца де-кар. Куба гулаакхаш из да лоали кьели далакхаш глукхай кьовсам лоатбача 200 милли-он болча латиноамериканский гулаакх.

Вашингтона лелача кил-ов-Пунта-дель-Эсте советчани

залаште махинацештен йеаде могардац Латински Америка халкхаш. Ховш да, американ-ски правительство «Прогресса духьа цхьаггга» яхаш аьнна йоакхча цитилла экономический «новостал» дара программа оттая хилар. Вола цин хезача Маршалла планаца, американ-ски пропаганда нийсеш йола-цу программо шийна хьаххай-ца оттаду декхар латиноамери-кански мехкаш цуоттадар да, цудухьа, цу мехкаша из кхоа-чашьара духьале ю. Латински Америке хиннача американски конгрессменаша духьала а хьаьох из программ а лати-ноамериканца динца лоар-хаш яц. Из кхеталеш а да: аме-риканца доллараша тла са-лоали кьели далакхаш глукхай кьовсам лоатбача 200 милли-он болча латиноамериканский гулаакх.

Вашингтона лелача кил-ов-Пунта-дель-Эсте советчани

Виагиттатта Штаташа — Виагит-татта Штаташа — догдоа-хар Куба суда хьалхаша бехке-болчун гланда тла а хояь шоах-судахо хиларга. Бокьалдар аьлча, суде бехкеволчун глан-да тла хайшараш «йонхнача дубинка» политика лелаш шоаш болта цлакхча а гуча-длайта США кулгалхой бар. ОАГ-на юкьбери Куба дайонак-хаш хьаххайнакча аьча эьдайна-ча решене кубински революци со-цаьргьид Кубас ший сийлах-докхча гулаакх кхоачаьдергва. «Тхо, — аьлар Кубински деле-гацие керте латтатта президе-нта Освальдо Дортинос — ухх со-ветчамер са парлата долаш цладолх, истори резолюцеша а да деш халкхаша деш хилар тохашта ховнаь. Американски континент муьхьахургия, бокьон-ца муьхьахургия. ОАГ-ца цхьана дьаьнна а е из йоацаш дьаьнна а — тхо котдаргид»

Женевски переговороваш йохайы

Малхбузехьарча паччахьалкхе-наша 29-ча январе йохайы йадери герашта тохнамаш дел-ца соцадара йола Женевски со-ветчани. Длахо ух яра «юкьбери лард яц» а аьнна, переговороваш е ца туташ сайцар США-и Анг-леи викалаш. Аьннахот теша-ши хлама ца ховиш нах хурба, аьнна, хеташ сухал бир, хьагу-чох, буржуазин пропаганда пе-реговораш йохайара Советски Союз бехке е. Цхьабакгга, ду-кхиза а дийцаца цу дарегларча дешаьша йеабулургбач Женев-ски советчани балхаца уйла йо-лаш хиннараш.

Лоадама хлама ца эшпаш кхо-шу даякхаш Женевски перего-вораша. Малхбузехьарча пач-чахьалкхений цу переговороваш кара позицеш йовза а цар мах-

бе а бизза кхоачам болаш ха я из. Массача тла ца эцаш йитай США-и Англей викалаша Со-ветски Союз конструктивни предложенеш. Ма цюагга лех-цар заседаний болх соцабаь ха якьхара дакхча тайп-тайпара бахьанаш, из болх сеца йоакхча-ца хана барт а ца туташа со-ветски позицена критика яра лайд а эцаш. Цунца цхьана цу-селла йаьхача юкьбери малхбу-зехьарча паччахьалкхенаша вилла а хьагучадайицатда виа-ши мегаш йолач кийилен тла со-глашени е безам болаш шоаш хилар.

Ухх тлехьарча шин бетта кьизага кьахьиттаьда Советски Союз малхбузехьарча пачча-хьалкхений бехка соцаенна лат-та Женевски переговороваш нов-чакхьалкхений цу переговороваш кьаьхара. Соаьха ноябрь бутт чакхьаьлач хана Советски правительстваш предложенеш елар вилла тлехьа ца а доахаш, атмосфера а, хина килха а, космически аьренашка а йадери герашта тохнамаш делга соца-де, аьнна, — хланзехьа а пач-чахьалкхений кьаман средст-ваца гучадахо торо йолаш до-ла тохнамаш. Цунца цхьана аьн-надар из циндаь далакхачара оттабаьца тлехьаьма система хьаххайнакхаш хиллаца лайдан килха леламаш ма долда, аьнна а. Из предложени тла ца эцаш йиьра Малхбузехьа-ра паччахьалкхенаш. Цул а сов-нагга, Женеве советчани болх беш йолач деношка а йадери тохнамаш деш яь Виагиттатта Штаташ.

Ала доагаш да, ше еинача предложенеш тла Советски пра-вительстваш тернальгьа, кьа-ман тлехьаьма а болаш, йадери герашта атмосфере тохнамаш делга соцадар хьаххайнакхаша согла-шени е кийча да шоаш, аьнна, США президента Кеннедией ан-глийски премьер Макилланей яь заявлешеш. Цхьабакгга, Женевски советчани хьа ма хьонкхара, малхбузехьарча пач-чахьалкхений кулгалхой доши

гулаакхаш Виагиттатта дац. Цу лоархалмера проблема хьаххай-ца соглашени е безам болаш цу хилар тешаш деш кхы цхьаьхча а да: цар тернал ца эш йитар НАТО юкьбери хьахшаш-та эшпаша тайпара, ховш ма хилар, йадери тохнамаш деш йола Франци а Женевски пере-говораьша юкьбери, аьнна, Со-ветски Союз енна предложени.

Фу эшаш, сenna тлакухш яь малхбузехьарча паччахьалкхе-наш? Женевски советчани бер-ригача лелам хьаххайнакхаша цхьаьлар, йадери герашта тохнамаш делга соцадара тлехь-бу тлехьаьма а болаш, Совет-ски Союз территория тла раз-ведкеш ипюнажи леламе торо-лахар долга. Дукхача хана денз цар генеральни штабашта да-доалаш да из.

Дунен общественноста на шоаш динца хетийта а глукхай, йадери тохнамай хьаххайнакхаша дош герз далакхачара 18 пач-чахьалкхен комитете длачуле йоах хланз малхбузехьарча пач-чахьалкхенаша. Кхетад хала-дала, комитете тернам ший кер-терча денхара — массене а дер-рига а герз далакхачара согла-шени кийчелга — тлехьаьма кхча а, цунца цхьана йадери герашта тохнамаш делга соца-дар хьаххайнакхаша проблема кьаьста ца эш йе а безам болаш цар из делга.

Советски правительстваш ший заявлени тла белгалдакхаш длахо йодача хана а из проблема мамогта сихагга кьаьстаьра тла-кухш ше хурхилар. Цхьабакг-га, цунца цхьана цу хоам бир малхбузехьарча паччахьалкхе-нашка, нагахьа сanna цар ядер-ни герашта тохнамаш делга ца соцадойя, ший обороно гула-кхаш цюаггга духьа из динза ше а яьргьид, аьнна.

Женевски советчани йохай-ра кхы цлаьхча а гучаьдакхаш США-си Англей йадери герашт кийчелга кхерамача тайпара сикхар хьаллоацаш шоаш хилар.

Д. БОЧАРОВ.

«Вийнача керда мелдола хлама хьаьлаьлар Пушкин ишта белгалдакхаш А. М. Горьке вай мехка кьаман культура исторени прогрессивни общественни уйла дегайоаьлар юкьбери глорьви-на волча эрши поэта лоархаш.

Александр Сергеевич Пушкин (1799—1837) — эрши керда ли-тература далаьлар а хланзара литературни метта лард елар а. Цун талант массадола хламаша йаьмаше нийса тарлуши массе оаглуь чулоацаш хилар, цун творчески низои сикха дегайоаьлар хьаххайнакхаш вай халкх а кхетам бокхча нийса. Пушкински гений «Юаггга Росс» вяхар чух хин-нача йоххийна собитеша — 1812 шера Дакхен тлоиь поэт тлехьа волаш а доттагга волаш а хиннача диклабистий востанаш.

Литератураьра болх ше юкх-хьаьна длаьлаьшеш а гона-хьара вяхар дозвйташ хуа Пуш-кин, хьаьта хьара цун хинна эр-гало «луьча кхера» хьисале кер-да а йоах цо. Цул хьаьхьагга цхьанна саго ца дача тайпара шера а нийса а хьаххайнакхаш эрши халкх далагга йола оаглуь — кортамуькале эзар, гу-манизм, демократизм, даьхьенара беш, крестнишавьарен пача-хьаь далаьларен цабезам. Ший ханарча эггара лоархалмераьра проблемаша аькха буьзам хьаь-ро йаьмаше динца художествен-ни керда хламаш гучадаьча виа-ш цар из делга.

Хьалха латтаца идейни чулоаца-мах динза дола эрши кьаман реалистически литература хьа а

даь, кертерча литературни ло-стама хьаьмаше реализм «Юаггга Пушкина. Цо ларде юьмаш йола образцаш хьайри дикрически энически поэзна юкье, проза-на, драматургена, литература те-орени исторени юкье. Длахо Пушкина аьлянех дегайоаьш хьа-денад даьхен литература. Пуш-кина далаьлар хламаш дах берригача сийлахь-бокхча эрши писателий творчествошкен шоайла хьаьхьагга далаьхача шоай ге-ниальни поэта прогрессивни тра-дицеша хьаьхьаь болча советски динеша классический творчес-тен.

Дерригача дунена воязаш ва Пушкин. Цун творчество советски халкхон лайдан тла прогрессивни мелболач хане кхеташ а царна эш а я, царна эггара «Юагггагга далаьларча хламаша — Да-хьенна болча безамаш, хьаьхьала низаш, прогресса творчествош бол-ча тешамаш динца тарлуш а из. Адамаша эза я дам диклабисти-ча машарх, «деррига халкхаш, юкьбери халаьхьатараш дла а да-кхаша, бокхча цхьа далаь а хинна длаоттаролча хане» йола поэта сийлахь-йоххий уйлаш.

«Сина далагга дола гулаакхаш» Дакхена хеташ аьнна аьнна бола тлехьаьма дегаш ураут-тадора цун хана балхаца хьаьла латтача наьха а, тлакухш йола тлехьени толаьмаша болча наьха а: Пушкина гениальни тлехьале, далаьда йиш йоаца даьча а хин-на, коммуьм хьаьлеш йоаьлача советски общества социалистиче-ски культурана юкьхьаь.

8-ча феврале:
6.40 — «Ялгаш динца хьуькхий-тара кьовсам лоаттабу тахан» — юртбоаьма болхлошта передача (глаголай меттала); 6.50 — хоамаш шераьчарь программен; 7.15 — «Розенский рабочий» газето дозвол дьхьарен хоамаш (ночьни меттала); 8.30 — «Сердало» газето обзор; 8.45 — пионераштен школьниаште передача (эрсий меттала); 16.00 — «Ланзара ноьх-глаголай ашараш илеш» — концерт; 16.20 — кагир-хошта передача; 16.35 — керда хоамаш (глаголай меттала); 16.45 — «Шкода-интернатишка хьаьхьаьчарна кьаьхьаьм беш» хиларча общественно-политический передача (ночьни меттала); 17.00 — музыка; 17.10 — керда хоамаш; 17.25 — «Цифраша юрташта новостал ду» — промьшленности болхлошта пе-редача (ночьни меттала); 17.40 — музыка; 17.45 — керда хоамаш; 18.00 — Республика хьаьхьар лелаяра хьаьхьаь дачаь дуьш» — передача (эрсий меттала); 18.30 — хьаьхьар лелаяра хьаьхьаь дачаь заявкеш кон-церт.

УКВ:
9.15 — «Андреев» — музыкальни очерк; 10.38 — «Буьчаца метта хала-лаш цун штампехи» — передача; 19.20 — оркестраца «Юндар лалхара Чайковский концерт; 19.50 — ноьх-глаголай ашараш концерт; 20.30 — «Юри Румм» яхача оперетта монтаж; 22.00 — Шумана симфони-чески этюдаш.

ТЕЛЕВИДЕНИ
18.00 — передачаь программа; 18.05 — Буровишаш болча хьаьшала-гга «Старогородиш» кинорепорт-аж; 18.20 — киножурнал; — 18.30 — «Ци хеза турпалхо В.И. Чапаев вай 75 шу дызар» хеташь передача; 19.00 — «Лалехен Федоскинен лакаш» — киноочерк; 19.10 — «Борис Годунов» яхча пьеса эггара хьаьла оттаяра хеташь передача; 19.40 — телевизи-онни кердаьлараш (ночьни меттала); 19.55 — передачаь программа; 20.00 — «Маякери йол» — художественни фильм (телезрителий заявкеш); — 21.20 — «Улица Неьзорова, 29» — документальни фильм.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

КРИТИКЕИ БИБЛИОГРАФИИ

Адамаша глоса вяхар — комму-низм хьаьлеш латтач вай мехка, на-гахьа сanna халкх наьха болаш из бале, массе болх а сий долаш ба. Кагит тодотлаш влштлехча а дегга-луш царех долаш, шера, низ бола хий хьаьлаш сanna массе даькче а миллионаш болча советски наьха — кхьаьгема турпалаша хьаьхьаьм латт вай Дакхен докхча беркати нийт. Ший безам цюагггагга тлаьаь а халкх дукхала беркат дараьла а болх хурж саго ший лорамера кьа-бьгема нийк юьхьанца ше длаьла-бьча хана.

«Длахо малалга дича бакьхьа да?» Из хаттар хьаьхаша отт юкьбери школера дийша баянча эзараш а эзараш а болча кагитча наьхн мехкаштен. Итт класс йисте а яьхьа, ишта хаттар хьаьхаша эттача вай кьонча тлехьенна нийса, нийк хьаьхьа — ишта а тлайицар писатеа Кешагуьлов Махьмада стпахьа язь-ьяча «Сийрда Юйре» яхача кхьаь-лакхьарча драма кертерча идея.

Кхетам тлехьабьсаца юртара на-ха бу-тлехьбетамаш, «мунпаьк и!» Мунпаьк и!» — яхаш, умар-молла кхуьса долаш долаш дешаши тер-кал а ца деш, длаьхача ширача за-мах юкьедьсаца воча гулаакхеш му-кьабалана болча даьн наьхн духьа-ле каг а еш, хьаьхий-товариш ферме балха йода драм тлара кертерча турпал, итт классера дийша яьнна глалгил йол Лиза. Цунна дийша ваянна эьнагаш цар Салман а вода цу юртара советча жл лелаче балха. Нийса нийса ба «Сийрда Юйре» кертерча цу шин турпало хьаьлаьар а бизза длаьхьабькхача а.

Цхьабакгга, сюжет кьоастам бо-лаьгга, турпалий омаьлаш кьаьгга-гга, мотт шарьагга хиларта эшпача боареме кьа ца хьаьга, из ара-хьаьхара автор сухал бар баьхан долаш а, ишта цо из «кьаьхьагга хоадам болаш» цунгара редактора хьа ца дехар баьхан долаш а йизза литературни произведени хиннаь

«Кхетам КПСС XII съезда» яхч дешаш тлехь а латтатт аьларна-ча «Сийрда Юйрен».

Из ишта хилар бакьдарча цхьаьш-дола масалаш долаьдергва аь.

Дийша а ваянна кийшка влшт-кадильча дийшачун уйлаьца яьхьа-йолуш, цунна оха даьгаьхьаьголаш образ иь еригача драма тла. Ераш сenna боалаьбаь ухх юкье, аьнна хеталуш нах ба дакча лоацарашка.

Цхьан дийша баянча наьхал яьх Салман, Ирис, Изахьат, Совдат, Лайшет. Ухх яьхьаь пхьан влшт-киьтта а болаш, «даьлар уйлаш, дла-хо даьла лархьа наькхаш» дуваш багича суртагара длаьдолу хьаь-хара даькча. Цу аьхьагга кхот: Иза-хьат, Совдат, Лайшет аьхьа кьизза йист хилар дукхча боалаьбаь дра-мана юкье. Юкье денз чакхьаллаьца цига цар лоацаш дола дакча дерри-га а ер да:

Изахьат: Лорий дешар хьаьх мот-тиг аз я дийша йистейоак-хьар. Молча-дарба де ховш хилар — из да сонна массаз де-лар.

Лайшет: Арен доькваш хоза хеташ, Юрта боахам дукхча безаш, Керда фу-ги дам лоацаш, аз болх бергба яьлш хьуь-кьош.

Совдат: Дам дов са льяттаь да-нча, — йоах цо, — «Эшаш де-лар, саца!» Хланз цо сога аьнна даькча: «Дешар, болх — лардаш!» — аьнна.

Дукхьала из дош аьлитар дукх-а, кхы цхьаьхьа гулаакх цар ца хилча боалаь боагрий ух мехкарий про-изведени юкье? Багичаь! Хлана бисаь ух селла даькче боацаш? Яхариш Изахьат лорий дешар деша? Кхийрий из шийна дукхча безаьча ба-хьа? Хиларий «арен доькваш хоза хеташ» лайшеташ «керда фу-ги дам лоацаш» яьлш хьуькьор? Дижалоьд лий-теш Советшан цунга ца дешайла глукхай Советшан юкьбери дош? Цу глукхай цун даьхьаьм жоьл драма тлара корорггац, хлана аьлча юкьбери оагил тла лакхьаь вай белгалдакх-

кхча дош а аьнна кьайлаьбаьца денз дешаь битаь ух автор, балхаш кхьа-каш лелача Идрисага Лиза мьаре йоагга, аьнна, эттача ловаьраг тул-лаьш баьл мара ца кхетийташ.

Тлакхаш дешачо а хьаьжачо а фу аьргаш цу турпалех, фу хьаьхам лу цар?

Мелла цюагга теша глукхай а те-ша хала долаш хлама да драма тла хьаьхьаьца цхьаьхьа. Цхьаьхьа а хьа-даь корта болш хлама а доацаш, эьнагаш а дукхча а эьгаьбача болх боацаш, аллах хьаьхий-товариш фер-ме балха кьай, аьнна, балха хьаь-хьаь цхьаь шу а далаьхьа «глаго-йаьхча синаь беша аьхан кьостема тла» Социалистический Кьаьгема Турпала «Долоь селкх» йоал автор Лизаьна, кхьметтел цу дарь ба дола Салмана наьх тла Ленинна орден оал. Из ишта хила йиш йо-лаш дац.

Эггара длаьгбараьша юкьбери ли-каьгларш, глорьхьаьна йоххий ли-каьгларш караьзьяьрш, шоай кьа-хьаьма, маькашца сanna, массанена нийк сийрдаьбоараш, царна юкье а кьаьста белгалбьнаьрш — аллах уаьш ба Советски йаьвалоь Социали-стический Кьаьгема Турпалаьш бер-шар, Ленинна а кхьайола а орденаш телараш.

Кьаьста дувца безам ба са дра-ма тла бущаьца меттаьрша кхоачам-боараш. Яхаш вилла фуд ца ховш моттигаш а дилгоаьшца. Дукхьаьх-та юкье царех яьреш:

«Юйле, бакьдар дувца доаьке, Кхьаьсгар хояьх кьовса доаьке, Цунна эшар ха вай доаьке,

Балхаш, дешар хьаьхьаьш цунна», — кхы итт класс а яьхьа, цхьаьхьа хлама деш а воацаш, Лизаьга догдоа-хьаьш воьца эьнагаша саго Идриса (оагил 31). Эггара хьаьхьара «Юй-ле» яхч дош ца хилча-м кхеташе из предложени цхьабакгга, цу дешаьца хилча цу фу йоах хан.

«Дас далаьга йол соцаьргаш, Мьаре далаьш — дош халаьш» — йоах умар-молла (оагил 65), цхьабакгга, из фу ала глукхай ца йиш йолаш дац.

«Со се вад теша ца гича!»

Селкхий-ма сонна дайнад «Хурьга» Спутник сьаьт даьчаш» — Аьлча, бакьхинна даьнаьш» —

Из яьларча хьаьйца ферма заве-дуьше Эсхара диалог, цхьабакгга, яьхар фуд ховш-м яц.

Ишта яхар фуд ца ховш я 44-ча оагил тлара ер предложени а.

«Далаьх-дешар, кьаьбал болх баь Со а яьхьа даькчаьш!»

Ухх предложениера «Тлехьарча муглар тлара «барт безам теркаш» бакьхаш кхеталеш дац (оагил 85):

«Поздаьнна вай дуне Дог уйла хьесташ, Дел кьезь вай шинне Бела безам теркаш».

Цакхьа а глалгаша ца оаьлача тайпара, мотт, кагбеш аьнна я ер предложени. Сонна хьаьшбаьт (хьаьшбаьт аьла доаьга) ух шун бе-гаш» (оагил 35). «Ана юьл селкх лелаш» (оагил 42). «Хлана оал ла цун-га, йиш, йаьхца цлаькх ца деглар» (дерегдоаьр) — оагил 47. «Ба тахан яьхь а баьнна, мехка дукхаш (дукх) лух бараш